

Udvidet grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Center
Center for International Klima
og Energi

Dato
4. marts 2024

J nr. 2024 - 996

Meddelelse om Europas klimamål i 2040 og vej til klimaneutralitet i senest 2050 med henblik på at opbygge et bæredygtigt, retfærdigt og velstående samfund

KOM (2024)63

Notatet sendes tillige til Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 6. februar 2024 offentliggjort meddelelsen "Europas 2040-klimamål for EU og vej til klimaneutralitet i 2050 med henblik på at opbygge et bæredygtigt, retfærdigt og velstående samfund". Meddelelsen indeholder en anbefaling om at fastsætte et klimamål for EU i 2040 på 90 pct. i forhold til 1990-niveauet. Det følger af EU's klimalov, at Kommissionen skal fremlægge et forslag til et nyt EU 2040-klimamål senest seks måneder efter Den Globale Statusopgørelse, som fandt sted i december 2023. Det anbefalede mål dækker både udledninger og optag af drivhusgasser.

Meddelelsen medfører i sig selv ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser. Et EU klimamål i 2040 på 90 pct., der efterfølgende udmøntes gennem vedtagelse af konkret lovgivning for EU's klima- og energipolitik, ventes at indebære statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser afhængig af udmøntningen.

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse om Europas klimaambitioner for 2040 velkommen. Regeringen støtter en ambitiøs og omkostningseffektiv klimainsats i EU, som kan fremme den grønne omstilling både i EU og nationalt. Det er samtidig en vigtig forudsætning for, at EU kan gå foran med et ambitiøst bidrag til Parisaftalen og dermed også inspirere til øget klimahandling globalt. Regeringen støtter derfor et ambitiøst 2040-klimamål på mindst 90 pct. i forhold til 1990-niveauet, der er i overensstemmelse med Parisaftalens 1,5 gradsmål. Regeringen ønsker desuden, at der også træffes beslutning om et EU-mål for 2035 i overensstemmelse med de 5-årige tidsrammer for indmeldelse af klimabidrag til Parisaftalen. Regeringen har samtidig fokus på, at 2040-målet efterfølgende bør udmøntes gennem kvotehandel og fælles-europæisk sektorregulering, så reduktionerne sker på tværs af medlemslande og sektorer, hvor det er billigst, og risiko for lækage internt i EU mindskes gennem lige konkurrencevilkår.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen offentliggjorde den 6. februar 2024 en meddelelse om "Europas klimamål for 2040 og vejen mod klimaneutralitet inden 2050 med henblik på at bygge et bæredygtigt, retfærdigt og velstående samfund", KOM (2024) 63 med dertilhørende konsekvensvurdering. Det følger af EU's klimalov, at EU-Kommissionen senest seks måneder efter den Globale Statusopgørelse af fremskridt i forhold til opnåelse af de langsigtede mål i Parisaftalen, som fandt sted på COP 28 i december 2023, skal fremlægge et forslag til et EU 2040-klimamål. Meddelelsen er endnu ikke modtaget i dansk sprogversion. Kommissionen har endvidere den 6. februar 2024 fremlagt en meddelelse om "Vejen til en ambitiøs industriel kulstofhåndtering i EU", Der henvises til separat grund- og nærhedsnotat herom.

Det er endnu uklart, hvornår der vil blive truffet beslutning om 2040-klimamålet. Et nyt 2040-klimamål vil skulle lovfastsættes i den europæiske klimalov via en revision af loven på baggrund af et forslag fra Kommissionen. Et forslag herom forventes først fremlagt i 1. kvartal 2025 og vil skulle behandles i den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294, hvor Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal. Det bemærkes, at EU's klimamål hidtil er blevet endosseret af stats- og regeringscheferne i Det Europæiske Råd ved enstemmighed og efterfølgende udmøntet gennem forslag fra Kommissionen til konkret lovgivning. Det er sandsynligt, at Det Europæiske Råd også ift. et EU 2040-klimamål vil ønske at fastsætte niveauet herfor, inden det lovfastsættes i den europæiske klimalov på baggrund af forslag fra Kommissionen. Meddelelsen er på den foreløbige dagsorden for Miljørådsmødet den 25. marts 2024 med henblik på udveksling af synspunkter. Et EU 2040-klimamål vil udgøre EU's nye bidrag til Parisaftalen, som skal indmeldes senest 9-12 måneder inden COP 30 i november 2025.

3. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse har til formål at starte en strategisk og politisk dialog om et EU 2040-klimamål og indeholder ikke konkrete lovgivningsforslag. Meddelelsen fremlægger en fremtidig vision, hvor Europa er globalt ledende på klimadagsordenen samt det mest attraktive kontinent for investeringer i og industriel produktion af lavemissionsteknologier mv. Dette skal sikre et robust EU, der kan modstå eksisterende og kommende kriser. For at levere på denne vision og for at sikre at EU når klimaneutralitet i 2050, anbefaler Kommissionen et EU klimamål for 2040 på 90 pct. reduktion af udledningen af drivhusgasser i 2040 i forhold til 1990-niveauet. Det anbefalede klimamål dækker udledninger og optag af drivhusgasser og er baseret på en konsekvensvurdering af tre målspænd på henholdsvis 1) op til 80 pct., 2) 85-90 pct. og 3) 90-95 pct.

Kommissionen anfører, at 90 pct. er i overensstemmelse med EU's forpligtelser under Parisaftalen og i EU's klimalov, samt er det eneste scenarie i overensstemmelse med anbefalingerne fra det europæiske klimaråd (ESABCC). Det fremgår ligeledes, at et EU-reduktionsmåltal for 2035 vil blive fastlagt efter, at der er truffet beslutning

om 2040-klimamålet, med henblik på kommunikation heraf som en del af EU's nye bidrag til Parisaftalen.

Ifølge meddelelsen kræver et EU klimamål på 90 pct., at de resterende EU-udledninger i 2040 er mindre end 850 Mt CO₂-ækvivalenter (eksklusiv udledninger fra skov og jorde/LULUCF), og kulstoffjernelse (både teknologisk og naturbaseret) skal nå op på 400 Mt CO₂ i 2040. Ifølge Kommissionen er et mål på 90 pct. økonomisk overkommeligt og vil sikre den nødvendige og rettidige klimahandling. Det indebærer samtidigt en omstilling med færre omkostninger og mere forudsigelighed, end hvis indsatsen udskydes. Det vil ligeledes sikre EU's energiuafhængighed og strategiske autonomi samt en markant reduktion i udgifter til import af fossile brændsler fra 4,1 pct. af BNP i 2022 til mindre end 1,4 pct. af BNP i 2040 samlet set. Kommissionen vurderer, at investeringsbehovet i 2031-2050 er ensartet for alle scenarier, hvor scenarie 3 forudsætter et fremrykket investeringsbehov i 2031-2040, som til gengæld har et lavere investeringsbehov i 2040-2050 end de øvrige scenarier. Det fremgår, at forskel i omkostninger for husholdninger er begrænset på tværs af scenarier, men samtidigt at et mål på 90 pct. vil kræve et større fokus på en retfærdig omstilling.

Meddelelsen opgør forventede økonomiske omkostninger som følge af manglende klimahandling. Her fremhæves, hvordan stigningen i klimarelaterede ekstreme begivenheder i de seneste fem år har forårsaget skader i Europa, som ifølge Kommissionen estimeres til 170 milliarder euro. Det fremgår desuden, at selv ved konservative skøn kunne en højere global opvarmning som følge af manglende handling reducere EU's BNP med cirka 7 pct. ved århundredets slutning.

I meddelelsen nævnes en række forudsætninger for, at et EU-mål på 90 pct. kan implementeres. Her fremhæves behovet for, at medlemslandene sikrer en implementering af Fit for 55-lovpakken i national lovgivning og i de nationale energi- og klimaplaner, samt at en retfærdig omstilling sikres. Det fremgår desuden af meddelelsen, at et mål på 90 pct. vil skulle realiseres gennem handling i alle sektorer. Det fremgår ligeledes, at Kommissionen estimerer ud fra en teoretisk betragtning, at en videreførelse af eksisterende politikker, som vedtaget med Fit for 55 lovpakken, vil medføre en samlet reduktion på 88 pct. i 2040.

Omstilling af energisystemet

Ifølge Kommissionen vil det primært være energisektoren, der skal drive omstillingen frem mod 2040. Dette vil forudsætte en væsentlig og hurtig udbygning af vedvarende energi (VE) samt andre nul- og lavemissions-teknologier inden 2040 samt en fortsat energieffektiviseringsindsats baseret på princippet om "energieffektivisering først". Det fremgår ligeledes, at hurtigere tilladelsesprocesser for VE-anlæg og en bedre omkostningsfordeling for grænseoverskridende VE-projekter vil styrke udbygning af havvind. Det fremgår ligeledes, at der vil være behov for en væsentlig elektrificering af energisystemet, hvor Kommissionen forventer, at 90 pct. af elektriciteten i 2040 primært vil være baseret på vedvarende energikilder og dernæst atomkraft. Det frem-

går i den forbindelse, at Kommissionen vil fremme udbygningen af små atomkraftsreaktorer i starten af 2030'erne gennem lancering af en ny Industrialliance. Elsektoren vurderes at komme tæt på fuld dekarbonisering i anden halvdel af 2030'erne, hvilket vil medføre behov for en væsentlig øget fleksibilitet og integration af energisystemet gennem smarte elnet, energilagring og sektorkobling for at sikre energiforsyningsikkerheden, samt behov for konvertering væk fra fossile brændsler til opvarmning og renovering af bygninger.

Dekarbonisering af industrien

For at sikre omstillingen og udnyttelse af de europæiske styrkepositioner inden for en række grønne teknologier såsom vedvarende energi, varmepumper, solceller mv. lægges der i meddelelsen vægt på behovet for en bæredygtig og styrket EU-industripolitik gennem blandt andet bedre adgang til finansiering, robuste værdikæder, især for kritiske råmaterialer, reduktion af administrative byrder og øget indenlandsk produktionskapacitet i strategiske sektorer. Kommissionen lægger ligeledes op til fortsat brug af handelsinstrumenter for at beskytte den europæiske industri mod unfair konkurrence fra tredjelande. Industrisektoren vil ifølge meddelelsen blive omstillet gennem øget elektrificering, tilpassede produktionsprocesser, lavemissionsbrændstoffer og udnyttelse af fangst, lagring eller anvendelse af procesemissioner. EU's kvotehandelssystem vil tilskynde hertil ved også at styrke incitament til øget innovation i industrien. Derudover kan implementering af cirkulære løsninger mindske sektorens klimamæssige aftryk og afhængighed af kritiske råstoffer fra tredjelande.

Kulstoffangst, anvendelse og lagring (CCUS)

Kommissionen vurderer, at et klimamål på 90 pct. vil indebære en tidligere implementering af CCUS. Der understreges derudover i meddelelsen, at CCUS kan hjælpe de sektorer i industrien, der er svære at omstille grundet fravær af alternative teknologiske løsninger til brug for reduktionstiltag. Der vurderes herudover at være et stort behov for industriel kulstoffjernelse gennem fangst og lagring af biogent kulstof (BECCS) og fangst og lagring direkte fra atmosfæren (DACCS). Meddelelsen peger i den forbindelse på behovet for at fremme en økonomisk incitamentsstruktur for industriel kulstoffjernelse, hvilket ifølge Kommissionen kan ske gennem EU's kvotehandelssystem eller andre instrumenter.

Omstilling af transportsektoren

Kommissionen vurderer, at implementeringen af "Fit for 55"-pakken gennem strammere CO₂-standarder for nye køretøjer, øget kvotehandel samt nye regler for mere grønne brændstoffer vil medføre en reduktion af udledninger fra transportsektoren på næsten 80 pct. i 2040 i forhold til 2015-niveau. Meddelelsen understreger endvidere, at en grøn omstilling af transportsektoren vil kræve betydelige investeringer i særligt nul- og lavemissionstransportmidler, jernbaneudstyr samt infrastruktur til opladning og tankning. Derudover anses sikring af tilstrækkelig tilgængelighed af bæredygtige alternative brændstoffer som central for at nå målsætningen omkostnings-

effektivt. Ifølge Kommissionen bør der lægges særlig vægt på udviklingen af en intelligent integreret energiinfrastruktur på distributionsniveau, herunder til opladning og tankning af køretøjer, samt til industrielle klynger, herunder til levering af brint, kulstof og lavemissionsråvarer til at erstatte fossilbaseret input.

Landbrug- og fødevarerektoren

I meddelelsen lægges der vægt på betydningen af EU's landbrug og skovdrift for EU's økonomi, fødevarereproduktion, miljø, klimatilpasning mm. samt i indsatsen for at nå EU's klimamål. Derfor har Kommissionen igangsat en strategisk dialog med sektoren for i fælleskab at forme den fremtidige omstilling af sektorerne. Kommissionen vil samtidigt se på, hvordan unfair konkurrence fra tredjelande kan håndteres særligt gennem handelsaftaler.

Det fremgår ligeledes, at idet en række beslutninger med indflydelse på landbrugets udledninger træffes i andre sektorer, vurderes der at være behov for en helhedstilgang til hele fødevarerektoren. I den forbindelse nævnes EU's fælles landbrugspolitik i forhold til at fremme en bæredygtig landbrugsproduktion. Kommissionen nævner ligeledes nye markedsbaserede instrumenter, der kan fremme bæredygtige landbrugsprodukter og dermed en pris, som giver landbrugene en genvist og samtidigt en ny finansieringskilde til investeringer. Ifølge meddelelsen vil bioenergi og biomasse kunne benyttes i forskellige dele af bioøkonomien. Det understreges samtidigt, at sidstnævnte bør ske baseret på klare bæredygtighedsregler, der tager højde for det samlede optag i LULUCF-sektoren.

En samlet investeringsdagsorden

Kommissionen fremhæver behovet for omfattende investeringer fra den private sektor for at tiltrække den nødvendige kapital til forskning, innovation, implementering af nye teknologier, cirkulære løsninger og infrastruktur. Ifølge Kommissionen bør der årligt investeres yderligere 1,5 pct. af EU's BNP sammenlignet med årtiet 2011-2020 ved at flytte ressourcer væk fra mindre bæredygtige anvendelser såsom subsidier til fossile brændstoffer. Derudover understreges behovet for, at EU bliver bedre til at tiltrække bæredygtige investeringer.

Ifølge Kommissionen er der behov for en fælleseuropæisk tilgang til finansiering i tæt samarbejde med medlemslandene, Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og andre finansielle aktører. I den forbindelse fremhæves EIB's investeringsinitiativ, hvor 5 mia. euro garanteres til havvindprojekter i forventning om at generere investeringer for 80 mia. euro. Ligeledes fremhæves behovet for en forenkling af EU's støtteprogrammer og finansielle regulering samt mere skræddersyede løsninger. Derudover vil provenuet fra EU's kvotehandelssystem tildelt henholdsvis medlemslandene og EU's Innovationsfond fortsat spille en vigtig rolle i at tilskynde til investeringer i rene teknologier og generere indtægter til klimahandling og en retfærdig omstilling understøttet af de nødvendige strukturreformer. Ligeledes fremgår det, at EU's budget skal blive bedre gearret til at fremme investeringer i omstillingen.

Ambitiøst global klimahandling

Det fremgår af meddelelsen, at den Første Globale Statusopgørelse (COP28) viste, at det haster med yderligere klimahandling for at sikre, at verden er på rette vej til at opnå Parisaftalens mål. Ifølge Kommissionen bør EU fastholde sin position som global leder for at sikre, at andre lande følger EU's eksempel samt udvide og styrke sine internationale partnerskaber, hvor et ambitiøst klimamål for 2040 kan bruges som løftestang. Endvidere fremgår det, at EU vil føre et aktivt globalt diplomati om udbredelse af kvotehandelssystemer internationalt i samspil med andre EU-klimapolitiske instrumenter såsom handelspolitiske aftaler og EU's CO₂-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM). Det fremgår ligeledes, at Kommissionen fortsat vil arbejde aktivt for, at nuværende og kommende EU kandidatlande tilpasser sig EU's klima- og energilovgivning, herunder den europæiske klimalov.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for gældende dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der redegøres ikke for de lovgivningsmæssige konsekvenser, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen, der ikke i sig selv medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen medfører i sig selv ikke statsfinansielle, samfundsmæssige og erhvervmæssige konsekvenser. Fastsættelse af et EU 2040-klimamål vurderes at medføre væsentlige økonomiske konsekvenser. Disse vil dog afhænge af den specifikke udmøntning i konkret lovgivning. De statsfinansielle, samfundsmæssige og erhvervmæssige konsekvenser vil blive vurderet nærmere, når konkrete lovforslag til udmøntning foreligger.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Udmøntning af målet gennem revideret konkret lovgivning kan bidrage til at forbedre beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Kommissionens meddelelse om Europas 2040-klimamål og vej til klimaneutralitet i 2050 er den 6. februar 2024 sendt i høring i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik med høringsfrist den 19. februar 2024.

Der er afgivet i alt 13 høringsvar.

DANVA, Dansk Vand- og Spildevandsforening, støtter ambitiøse europæiske klimamålsætninger. Den danske vandsektor er gået foran på dette område og har udformet en fælles målsætning om klima- og energineutralitet i vandsektorens drift i 2030. Den danske og den europæiske vandsektor kan yde et solidt bidrag til at realisere 2040-målene, men i mange lande er de økonomiske rammer for udvikling i vandsektoren en udfordring, som man bør håndtere. I nogle lande er der ikke penge til at udvikle sektoren, mens den største udfordring i Danmark er den økonomiske regulering, der ikke giver incitament og mulighed for at udvide aktiviteterne med nye vigtige områder. DANVA opfordrer også til, at man i dansk og europæisk klimapolitik inddrager potentialerne for sektorkobling mellem de forskellige forsyningsbrancher i forhold til den grønne omstilling. Ved et tættere samarbejde med den øvrige forsyningsbranche har vandselskaberne store muligheder for at bidrage til at nå klimamålene. Det er f.eks. ved at bidrage med brændselsfri varme i form af varmepumper på drikkevand og rensed spildevand, levering af vand til udbygning af Power to X branchen samt optimeret anvendelse af slam og biogasproduktion. Det kræver samarbejde og bedre rammer mellem forsyningsgrenene. I EU kommer vi som i resten af verden til at stå overfor store udfordringer med klimatilpasning, som ikke mindst vandsektoren er med til at håndtere og finde løsninger på. DANVA opfordrer i den forbindelse til, at man ser klimatilpasning og reduktion af udledningerne af drivhusgasser i en sammenhæng, så klimatilpasning gennem byggeri og anlæg ikke bidrager unødigt til udledning af drivhusgasser.

Rådet for Grøn Omstilling anbefaler, at 90 pct. reduktion bliver et minimumsmål, så man i EU's grønne reformforhandlinger kan hæve ambitionerne yderligere. Det vurderes realistisk at hæve reduktionsmålet til 95-100 pct. i 2040-2045. Det anbefales også, at der fastsættes separate mål for emissioner, permanent lagring og naturbaserede optag. Snarest bør landbrugets forbrug af fossile brændsler inkluderes i kvotesystemet for transport og boligopvarmning, mens non-CO₂-udledninger bør inkluderes i kvotesystemet for store virksomheder, fly og skibe. Udledninger fra organiske lavbundsjordene kan håndteres ved at betinge EU's arealbetingede tilskud af vådlægning og kvotekøb for ikke-vådlagte jorde. Rådet for Grøn Omstilling vurderer, at øget industriel CO₂-fangst er en dyrere satsning end investering i energieffektivisering, vedvarende energi og udvikling af en mere cirkulær økonomi i EU.

SYNERGI støtter op om Kommissionens meddelelse om en reduktion af drivhusgasudledninger på 90 pct. i 2040. Det er et ambitiøst mål, hvor øget energieffektivitet skal levere en betydelig del. EU-Kommissionens meddelelse er dermed en positiv tilkendegivelse, da der fortsat er enorme potentialer i at spare på energien – ikke mindst i bygninger, som kommer til at spille en altafgørende rolle for, om EU formår at indfri målet. I kraft af energieffektivitets vigtige rolle anbefaler SYNERGI et mål om, at EU's energiforbrug sænkes med mindst 34-36 pct. i 2040 sammenholdt med 2015, som EU-Kommissionen selv foreslår. SYNERGI anbefaler derudover, at den

forstående energieffektiviseringsindsats også indtænker de store potentialer i sektorkobling, digitalisering og fleksibilitet.

Dansk Fjernvarme er skuffet over, at strategien ikke anerkender den rolle opvarmning og køling kan/vil betyde for opfyldelsen af det ambitiøse 2040-mål. For bygningssektoren fokuserer meddelelsen for ensidigt på elektrificering af bygninger. Danmark bør kalde på en fornyelse af EU's Strategy for Energy System Integration COM (2020), som kan bruges til at forstærke den systemiske tænkning og effektivitet, fjernvarme og -køling tilbyder. Det er dog positivt med den prioritering, der gives til implementeringen af 2030-målet og den relaterede lovgivning og at der kikkedes på CCS/CCSU samt statsstøtterejerne.

Drivkraft Danmark støtter Kommissionens forslag om et ambitiøst 2040-mål på 90 pct. For at målet kan nås, er de rette rammevilkår afgørende. Herunder fremhæver Drivkraft Danmarks 1) Danmark skal arbejde for, at EU opstiller langsigtede ambitiøse mål for vejtransporten, der rækker udover 2030, ligesom der allerede er for fly og skibe, 2) CCS bliver et vigtigt redskab til at nå de langsigtede klimamål. Men omstillingen af særligt skibe og fly kræver PtX-produktion i stor skala. CCS må derfor ikke forhindre, at opsamlet CO₂ bliver anvendt til PtX-produktion 3) For at sikre adgang til brint og CO₂ til produktion af VE-brændstoffer, skal der etableres den rette infrastruktur både nationalt og på EU-niveau 4) Danmark skal arbejde for, at ILUC-effekterne af VE-brændstoffer altid indregnes 5) Al produktion, der er omfattet af ETS, bør være dækket af CBAM, herunder raffinerede produkter for at sikre produktionens globale konkurrenceevne.

Dansk Metal bakker op om Europas samlede klimamål om at blive klima-neutral senest i 2050 og hilser Kommissionens anbefalinger velkommen. Det skal være et mål for Europa at holde grøn industri på europæiske hænder, så Europa også i fremtiden også er et produktionskontinent. I kampen om fremtidens grønne industri skal Europa satse på gode rammevilkår for industrien, produktivitetsforøgelse hos medarbejder og ny teknologi. Der er behov for ny teknologi både for at kunne opbygge en stærkere grøn industri i Europa, men også for at holde den relevant i fremtiden. Derfor er det nødvendigt, at EU investerer i ny teknologi og forskning i den grønne industri. En stærkere grøn industri kan give både hurtigere grøn omstilling og skabe gode arbejdspladser. Dansk Metal bakker derfor op om at gøre europæisk økonomi mere robust ved at øge den indenlandske produktion. Europa og specielt Danmark har potentiale for i de kommende år at blive førende inden for CO₂ fangst og lagring grundet optimale lagringsområder og medarbejdere med de rette kompetencer. Derfor er Dansk Metal positiv over for Kommissionens ambitioner om at sætte CO₂-fangst, anvendelse og lagring centralt. Det er centralt, at EU bidrager til en retfærdig grøn omstilling for alle arbejdere. Derfor bør EU også øge midlerne til de relevante EU-fonde, herunder særligt EU's innovationsfond. Samtidig bør EU fortsat anspore medlemslandene at udvikle udførlige planer for en retfærdig omstilling som en del af medlemslandenes nationale klimaplaner.

Forbrugerrådet Tænk støtter overordnet Kommissionens sigtelinje om et ambitiøst klimamål på 90 pct. reduktion og overvejelserne om behovet for en retfærdig omstilling, der er socialt afbalanceret. Dog er følgende vigtigt: 1) Målet bør være et minimumsmål, 2) Der bør også fastsættes et mål for det forbrugsbaserede klimatryk, 3) og der bør i tilknytning hertil lægges større vægt på at fremme livsstilsændringer som virkemiddel, 4) Der savnes en klarere plan for landbrugets grønne omstilling og 5) for ændring af befolkningens kostvaner til et mindre forbrug af animalske produkter, 6) handelsaftaler med tredjelande bør i højere grad anvendes som instrument til at fremme den grønne omstilling, og dermed snarere forstås som bæredygtigheds- og handelsaftaler, 7) der advares imod at satse så stærkt på CO₂-lagring som virkemiddel, snarere end målrettede investeringer i energieffektiviseringer, vedvarende energi og udvikling af mere cirkulær økonomi, og 8) der bør sættes på et sammenhængende energinet, baseret på vedvarende energi. Atomkraft bør ikke indgå i EU's energipolitik.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at EU formulerer fælles mål for klimaregulering. EU er en stor global spiller, og den grønne omstilling i EU har derfor stor betydning. Det er vigtigt, at man på EU-plan søger at sikre, at omstillingen sker på lige konkurrencevilkår på tværs af hele EU – og gerne globalt. Reduktionsmålene skal opfyldes ved at udvikle og styrke den samlede europæiske erhvervs- og landbrugssektor. Det er centralt, at Kommissionen har øje for at understøtte udviklingen, herunder prioritering af forskning og finansiering af forskellige virkemidler. På den måde kan der fortsat leveres gode fødevarer til forbrugerne såvel i EU som uden for EU, som er en af EU's kerneopgaver.

Dansk Industri støtter op om et overordnet EU 90 procent klimamål i 2040 og dermed en forøgelse af EU's CO₂e-reduktionsti frem mod 2050 sammenlignet med reduktionsstien givet af EU's 2030 klimamål på 55 pct. Alle sektorer skal bidrage og alle teknologier til at sikre et samfund med mere grøn energi, energieffektivitet, brint/PtX og CCUS skal fremmes. Det er en forudsætning for 2040ambitionen, at EU og medlemslandene gennemfører de aftalte indsatser i Fit For 55 pakken. Erhvervslivet vil bidrage med investeringer og innovation, hvilket sker bedst med rammer der fremme investeringssikkerheden. Regeringen kan med egne dokumenterede indsatser, erfaringer og konstruktiv dialog med kolleger i EU bidrage positivt til det fælles implementeringsansvar.

EU skal holde fast i en omkostningseffektiv indsats med en fælles CO₂-kvotepriis som anker i klimaomstillingen. I 2030 vil en stor del af EU's CO₂-udledninger være omfattet af CO₂-kvotereguleringen og det resulterende CO₂-prissignal. Det vil være positivt såfremt landbrugssektoren kan omfattes af CO₂-kvoter – og at byrdefordelingslovgivningen rationaliseres. Den grønne omstilling i EU er betinget af løsninger på tværs af medlemslandenes grænser – og af kritisk grøn infrastruktur for el, brint og CO₂ på tværs af grænser. Regeringen opfordres til at forfølge alle muligheder for at italesætte dette behov og bidrage til samarbejde med kolleger i EU. Infrastruktur er nøglen til at nå klimamålene og fastholde EU's grønne position.

TEKNIQ Arbejdsgiverne støtter op om Kommissionens meddelelse om en reduktion af drivhusgasudledninger på 90 pct. i 2040. Målet kræver en hurtig udrulning af nul- og lavemissionsteknologier, herunder investeringer i vedvarende energi, energieffektivitet og elektrificering. TEKNIQ Arbejdsgiverne er tilfredse med, at meddelelsen beskriver disse områder som centrale elementer i den grønne omstilling. En hurtig udrulning af nul- og lavemissionsteknologier kommer til at lægge et stort pres på såvel de udførende virksomheder som på ejerne af den nødvendige infrastruktur. I det lys mener TEKNIQ Arbejdsgiverne, at Danmark bør arbejde for: 1) At Kommissionen påser, at der sættes rammer op for virksomhederne i el- og fjernvarmesektoren, som sætter dem i stand til at håndtere det pres, som udbygningen af den nødvendige energiinfrastruktur påfører dem, 2) at Kommissionen sikrer en ensartet implementering af initiativer og instrumenter i alle EU-lande for at undgå niveauforskelle, ulige byrdefordeling og konkurrenceforvridning, 3) at Kommissionen sikrer, at de nationale implementeringer tilrettelægges, så der gives tid til omstilling uden flaskehalse for borgere og virksomheder, 4) og at Kommissionen kræver, at medlemsstaterne leverer vejledning og bistand af høj kvalitet og i god tid inden nye krav træder i kraft.

Dansk Erhverv støtter op om Kommissionens forslag til et ambitiøst klimamål på 90 pct. i 2040 ift. udledningerne i 1990. Målet er ambitiøst og baner vejen for indfrielse af EU's mål om klimaneutralitet i 2050. Fastsættelsen af klimamål gør det imidlertid ikke alene. Der er også behov for handling. Derfor opfordrer Dansk Erhverv til, at fremtidige EU-klimapolitiske instrumenter bør udvikles omkring følgende hovedprincipper: 1) fremme af en markedsbaseret grøn omstilling, hvor prissignaler bør være den drivende kraft, 2) fremme innovation, hvor EU-klimapolitikker bør være teknologineutrale og brede nok til også at omfatte teknologier og løsninger, der ikke anvendes i dag, 3) muliggøre en omkostningseffektiv grøn omstilling. Omstillingen af de europæiske samfund er forbundet med økonomiske fordele såvel som byrder. For at sikre en bæredygtig omstilling er det afgørende, at politikker sigter mod omkostningseffektivitet, 4) og politikker skal være så enkle, gennemsigtige og lette at overholde som muligt for medlemsstater, borgere og virksomheder.

Ifølge meddelelsens opstillede scenarier for opnåelse af 2040-målet bemærker Dansk Erhverv, at det er positivt, at Kommissionen anerkender elektrificering som et helt centralt værktøj for at indfri målet. I den forbindelse understreger Dansk Erhverv, at det er vigtigt, at der på EU-niveau skabes rammer, der faciliterer en hurtigere udrulning af VE og udbygning af elnettet, idet disse elementer er helt afgørende for at facilitere elektrificeringen af EU. Samtidig bemærker Dansk Erhverv, at landbrugets rolle ift. at realisere reduktioner frem mod 2040 fremstår alt for uambitiøst. Det er stærkt u hensigtsmæssigt, da der omkostningseffektivt kan realiseres store drivhusgasreduktioner i landbrugssektoren. Reduktioner som vil være tilsvarende omkostningstunge at foretage i andre sektorer. Dansk Erhverv opfordrer derfor til, at der på europæisk niveau arbejdes for, at landbruget i højere grad skal bidrage til at nå

2040-målet end, hvad der er lagt op til i meddelelsen. Nye teknologier – såsom biosolutions – forventes at spille en vigtig rolle ift. at nedbringe landbrugets udledninger. Derfor bør rammevilkårene for biosolutions ligeledes styrkes i EU.

Danske Rederier hilser 2040-målsætningen velkommen og opfordrer til, at Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd lægger sig fast på målet under det belgiske formandskab for dermed at skabe sikkerhed for EU's klimakurs til gavn for klimaet såvel som for de investeringer, som omstillingen kræver. Det er afgørende, at målsætningen udmøntes i konkret regulering, hvor vi særligt hæfter os ved meddelelsens opmærksomhed på følgende forhold: 1) prisforskellen mellem fossile og vedvarende brændstoffer spiller en afgørende rolle for skibsfart, 2) adgang til vedvarende brændstoffer skal prioriteres for luft- og skibsfart i lyset af manglende alternativer, 3) taskforce til udvikling af global tilgang til prissætning af karbon, skal tage højde for arbejdet i FN's Søfartsorganisation, 4) og behovet for en europæisk tilgang til finansiering af omstillingen er påkrævet.

Danske Regioner ser positivt på anbefalingen om at sætte et delmål for nettoreduktionen i drivhusgasudledninger på 90 procent i 2040 sammenlignet med 1990 henblik på at opnå klimaneutralitet i EU senest i 2050. Klimaforandringerne udgør en alvorlig trussel mod jordens økosystemer, og øger risikoen for en lang række sygdomme. 2040-målet har således også en forebyggende sundhedseffekt. Danske Regioner gør dog opmærksom på, at Kommissionens meddelelse kun i begrænset omfang forholder sig til EU landenes forbrugsbaserede udledninger, som udgør en markant del af de europæiske landes klimaaftryk. Regionerne ønsker at gå forrest, og arbejder derfor aktivt for et klimaneutralt sundhedsvæsen i 2050, ligesom regionerne i samarbejde med kommunerne støtter implementering af lokale klimaplaner i regi af Klimaalliancen med henblik på at sikre netto nul-udledning i 2050. Regionerne har sat et delmål om at halvere hospitalernes samlede udledninger inden 2035 sammenlignet med 2022. Danske Regioner ser frem til den videre dialog om Kommissionens 2040-klimamål, som også skal ses i forhold til et dansk 2035-mål i forbindelse med revidering af Klimaloven.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemslandes holdning til meddelelsen, herunder et konkret niveau for et nyt EU 2040-klimamål. Danmark har i januar 2024 samlet en gruppe på i alt 12 medlemslande bag et brev til Kommissionen, hvori der udtryktes støtte til et ambitiøst EU 2040-klimamål, som er i overensstemmelse med Parisaftalens 1,5 gradsmål.

10. Særlige danske opmærksomhedspunkter

Regeringen er særligt opmærksom på følgende elementer:

- Et EU 2040-klimamål skal være ambitiøst og på mindst 90 pct. for derved at sikre, dels at målet lever op til Parisaftalens 1,5 gradsmål, dels at EU når klimaneutralitet i senest 2050.

- Det bør undgås, at ambitionsniveauet i de kommende forhandlinger om målet udvandes på baggrund af pres fra andre medlemslande.
- Omstillingen skal ske så omkostningseffektivt som muligt og baseres mest muligt på kvotehandel samt understøttende omkostningseffektiv regulering. Det er i Danmarks interesse og et fokus for regeringen i kommende forhandlinger.
- At alle sektorer vil skulle bidrage til omstillingen og målopfyldelse.
- Forpligtelser tilknyttet en aftale om målet, der kan fordyre implementering af målet, bør undgås. Det gælder særligt øget omfordeling mellem medlemslandene.
- Beslutning om målet bør træffes i god tid før COP30 i 2025, således at EU kan gå foran og derved få andre store udledere med.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, som kan fremme den grønne omstilling både i EU og nationalt. Det er samtidigt vigtigt for, at EU kan gå foran med et ambitiøst bidrag til Parisaftalen og dermed inspirere til øget klimahandling globalt. Regeringen støtter derfor et ambitiøst 2040-klimamål på mindst 90 pct. i forhold til 1990 niveauet, der er i overensstemmelse med Parisaftalens 1,5 gradsmål. Regeringen arbejder desuden for, at der også træffes beslutning om et EU-mål for 2035 i overensstemmelse med de 5-årige tidsrammer for indmeldelse af klimabidrag til Parisaftalen.

Det er vigtigt for regeringen, at alle sektorer bidrager til at nå EU's klimamål, samt at udmøntningen af målet sker så omkostningseffektivt som muligt gennem fælleskabsregulering med størst mulig brug af kvotehandel. Regeringen arbejder for en række overordnede prioriteter for udmøntningen af 2040-målet, herunder et samlet kvotesystem for alle udledninger fra fossilt energiforbrug og industrielle processer og et fælles EU-mål for landbrugets udledninger (inkl. nettoudledninger fra jorder), der så vidt muligt indfries gennem kvotehandel, som bør understøttes af fælleseuropæiske klima- og miljøkrav og en fælles landbrugspolitik med større fokus på klima og miljø. Regeringen ser det hensigtsmæssigt med en styrket lækagebeskyttelse for sektorer, der er i risiko for lækage, gennem fx EU's CO₂-grænsetilpassningsmekanisme samt regulering, der begrænser import af klimaskadeligt producerede varer i fuld overensstemmelse med WTO-reglerne. Regeringen ønsker desuden fælles EU-regulering af optag og udledninger i skove og anden arealanvendelse.

Regeringen finder det overordnet vigtigt, at udmøntningen af EU's 2040-mål sker gennem ambitiøs, moderniseret EU-klima- og energiregulering, der bidrager til en omkostningseffektiv reduktionsindsats og teknologiudvikling med færre nationale sektormål.

Regeringen er enig i, at en større og hurtigere udbygning af VE er et centralt element i at opnå EU's klimamål og fremme den grønne omstilling. Regeringen finder det desuden positivt, at Kommissionen i tråd med de nye handlingsplaner for vind

og infrastrukturnettet fremhæver hurtigere tilladelsesprocesser for VE-anlæg og en bedre omkostningsfordeling for grænseoverskridende VE-projekter som væsentlige elementer, der kan fremskynde udbygningen af VE. Regeringen ser dog fortsat behov for konkrete nye initiativer, der kan øge hastigheden og strømlinje tilladelsesprocesser f.eks. inden for miljøreguleringen, ligesom der er behov for tiltag, der sikrer en rimelig fordeling af omkostninger og gevinster mellem værtsland og forbrugerland.

Regeringen mener desuden, at rettidig udbygning af energiinfrastruktur i Europa er væsentligt for at fremme det indre energimarked, sikre forsyningsikkerhed, fremme innovation samt integration af vedvarende energi. Derfor ser regeringen behov for en bedre og enklere adgang til finansiering af projekter inden for udvikling og opskalering af grønne teknologier. Regeringen vurderer det hensigtsmæssigt, at indsatsen for energieffektivisering målrettes omkostningseffektive CO₂-reduktioner i EU-landene og skaber et europæisk marked for energieffektive teknologier og løsninger.

Regeringen støtter fokus på at sikre den grønne industris konkurrenceevne, herunder at imødegå unfair konkurrence fra tredjelande, samt sikre EU's åbne strategiske autonomi. Regeringen er positiv over for Kommissionens tilgang, der fremhæver styrken i EU's indre marked og målretter tiltag mod strategiske grønne teknologier.

Regeringen er enig i, at CCUS er et vigtigt og nødvendigt supplement til reduktion af drivhusgasudledninger i de sektorer i industrien samt i luftfart og søfart, som er svære helt at omstille i fravær af relevante lav- og nulemissionsteknologier. Det gælder også behovet for at skabe en incitamentsstruktur for opskalering af CCS på biogene kilder (BECCS) gennem EU's kvotehandelssystem, som skal ske omkostningseffektivt og på et bæredygtigt grundlag.

Regeringen støtter et fortsat fokus på et proaktivt EU klimadiplomati som led i at tilskynde til øget klimahandling globalt herunder, at EU bruger partnerskaber ol. aktivt til bl.a. at udbrede brugen af kvotehandel internationalt. For regeringen er det ligeledes vigtigt, at EU's eksterne instrumenter såsom handelsaftaler, udviklingsbistand og EU's CO₂ grænsetilpasningsmekanisme, tilskynder til en grøn omstilling globalt.

Regeringen vil arbejde for, at der træffes beslutning om 2040-målet i god tid før COP30 i 2025 i overensstemmelse med Parisaftalen, således at EU kan gå foran og tilskynde andre store udledere til at gå med.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.